Woensdag 21 Juni 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4237

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27. telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntie steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Crees, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Cherbourg wordt een tweede Bizerte.

Moskou viert de verovering van Viipuri

Japanse vloot stoomt uit.

GROTE ZEESLAG VOORZIEN.

Leif Brickson seint uit Pearl Harbor:

Admiraal Chester Nimitz heeft bekendgemaakt, dat de Japanse vloot zich in positie begeven heeft ten Oosten van de Philippijnen, blijkbaar voor een beslissende slag in de Stille Oceaan. Hieraan voegde hij toe, dat een vlootgevecht van onbepaalde omvang reeds begonnen is. Er is reden om te hopen, dat gisteren reeds enige schade aan de Japanse vloot werd toegebracht.

Nimitz zeide, dat de Japanners sedert de invasie van de Marianen reeds 600 vliegtuigen verloren hebben. „Als wij 600 vliegtuigen verloren hadden binnen twee of drie dagen zouden wij zeer ongelukkig zijn, zelfs met onze vliegtuigproductie", zeide Nimitz tot de verslaggevers. Hij gaf ook als zijn mening te kennen, dat de vijand tot nu toe in staat geweest is zijn vliegtuigverliezen te vervangen.

In gevechten van vloot tegen vloot wees hij erop, dat de Japanners het voordeel zouden hebben van luchtverkenningen door vliegtuigen, die bases op het land hebben ten Westen van de Marianen en bovendien heeft de Noordamerikaanse vloot als eerste plicht de invasietroepen op Saipan te beschermen. Met hun voordeel van luchtverkenningen, merkte hij op, zouden de Japanners Zondag beslist kunnen hebben dat zij genoeg inlichtingen hadden om te beginnen met aanvallen op de vloot door vliegtuigen van vliegdekschepen. „Zij waagden een goede kans, doch leden zeer ernstig door het verlies van 300 vliegtuigen van vliegdekschepen."

Over de sterkte van de Noordamerikaanse vloot bij de Marianen merkte Nimitz op: „Ik kan veilig zeggen, dat er genoeg strijdkrachten zijn om voordelig voor ons te zijn in een beslissend gevecht. Wij hopen, dat de Japanse vloot zal blijven in dat gebied. Zolang zij blijven hebben wij een kans haar te pakken te krijgen". Vanwege het belang van de Marianen in de hoofddefensielinie voor Japan, de Chinese kust en de Philippijnen, zo legde Nimitz uit, stelt de vijand ernstige pogingen in het werk om Saipan te behouden. Hij zeide, dat de Japanners niet genoeg zeesterkte hadden om de Marianen te gebruiken als uitgangspunt voor een aanval in Oostelijke richting op de Noordamerikaanse strijdmacht.

„Doch de Japanners moeten deze eilanden behouden om ons te beletten ten Westen van hun defensielinie door te breken. Zodra wij de Marianen nemen zal het zijn als geld op de bank en kunnen wij onze zeemacht honderden mijlen ten Westen ervan werpen".

Nimitz zeide, dat geen enkele grote oorlogsbodem verloren ging bij de aanval op de Marianen. Er werd enige schade geleden door sommige hulpschepen, landingsvaartuigen en enkele tankers, doch alle tankers zijn nog vlot en bedienen de vloot. Dit is in scherpe tegenstelling tot de wilde beweringen van Tokio omtrent het tot zinken brengen van talloze oorlogsschepen, waaronder een slagschip. Nimitz zeide, dat zodra de Marianen met inbegrip van de vroegere Noordamerikaanse buitenpost Guam veroverd zijn de Noordamerikanen met hun vliegtuigen een groot gebied in het Westelijk deel van de Stille Oceaan zullen kunnen bestrijken. In de strijd op de grond zijn de Noordamerikaanse troepen thans in het bezit van ten minste één-derde van Saipan, met inbegrip van de twee enige bekende vliegvelden ervan.

„Wij geloven, dat wij veel Japanners gedood hebben en natuurlijk leden wij ook enkele verliezen. Er zijn ongeveer 20.000 Japanse soldaten op Saipan. Dat is een hele hoop en de strijd is nogal fel." (Pearl Harbor, (AP) 20.6).

VLIEGVELDEN VAN BIAK VEROVERD.

Het Geallieerde Hoofdkwartier op Nieuw Guinea maakte bekend, dat de Noordamerikaanse woudtroepen na 25 dagen van hevige gevechten het Japanse verzet gebroken hebben en de vliegvelden Borokone en Sorido op het eiland Biak veroverden waardoor het grootste deel van de aanval welke op 27 Mei begon is bereikt. (Geallieerd Hoofdkwartier op Nieuw Guinea, (AP) 20.6).

VIIPURI GEVALLEN.

Stalin heeft in een speciale dagorder de verovering van Viipuri bekend gemaakt en heden wordt gemeld, dat de Russische troepen, die de stad bezetten, voorttrekken in de richting van Helsinki. Van Zweedse zijde zegt men, dat de Duitsers druk oefenen om Finland te beletten vrede te vragen.

Het Stockholmse nieuwsblad „Dagens Nyheter" zeide, dat de Duitsers pogen de vorming van een „vredescabinet" te beletten, hetgeen volgens de Finnen „zeer spoedig" zou geschieden als gevolg van de Russische successen.

Een Finse zegsman in Stockholm zeide, dat het verlies van de belangrijke verdedigingswerken in Karelië ons hulploos liet omdat ons gehele defensieplan was gebouwd op de verwachting, dat wij in staat zouden zijn deze stand te houden." De Finse legers in het Oostelijk deel van Karelië zijn thans in gevaar te worden afgesneden. Bij voortzetting van de oorlog zouden zij zich moeten terugtrekken in het meren- en woudengebieden en een guerrillakrijg voeren.

De radio van Moskou zeide, dat Finland „aan de rand van een nederlaag" is. Volgens Stockholm dreigen de Duitsers drie der Finse havens over een afstand van 110 kilometer langs de Bothnische Golf — Tornio, Kemi en Oulu — alsook de Aland eilanden in de Golf tussen Zweden en Finland te zullen bezetten. Door deze tactieken zouden de Duitsers de scheepvaartroutes naar het Noorden en de nikkelmijnen, die zowel voor Duitsland als Finland van belang zijn, te beheersen.

De bekendmaking van Stalin over de val van Viipuri zeide, dat „de troepen van het Rode leger door de Mannerheim-linie stormden en met ontwikkeling van hun offensief de buitenste defensies van Viipuri overweldigden en heden, 20 Juni, door een bestorming in het fort en de stad Viipuri kwamen" (Londen, (AP) 21.6).

WALLACE IN TSJUNGKING.

Spencer Moosa seint uit Tsjungking:

De Noordamerikaanse Vice President Henry A. Wallace, die een bezoek aan China brengt als de persoonlijke vertegenwoordiger van President Roosevelt, is Dinsdag in Tsjungking aangekomen en drong ogenblikkelijk aan op nauwere betrekkingen tussen China en Siberië. De Vice President haalde een verklaring aan van Dr. Hu Sjih, den vroegeren Chinesen Ambassadeur in de Verenigde Staten, dat de grens tussen Siberië en China moet zijn als de grens tussen de Verenigde Staten en Canada — niet een van scheiding, doch van aansluiting tussen vrienden. Wallace zeide, dat hij met Generalissimo Tsjang Kai Sjek vraagstukken wilde bespreken van wederzijds belang.

Generalissimo Tjang Kai Sjek verwelkomde Wallace op het vliegveld — een bizonder compliment, dat niet vereist wordt door het protocol, aangezien de Generalissimo hoofd van de Staat is (Tsjungking, (AP) 20.6).

GEDACHTENWISSELING.

De waarnemende Britse Premier Attlee deelde aan het Lagerhuis mede, dat Groot Britannië en de Verenigde Staten meningen gewisseld hebben over het plan voor een wereldorganisatie om de vrede te bewaren gelijk onlangs door Roosevelt voorgesteld. Er zijn echter nog geen beslissingen getroffen. Rhys Davies vroeg of Groot Britannië en andere Geallieerden waren geconsulteerd voordat Roosevelt zijn inzichten bekendmaakte. Attlee zeide, dat men geregeld van gedachten gewisseld had en vooral tijdens het bezoek van Stettinius. (Londen, (AP) 21.6).

TSJANGSJA GEVALLEN.

Het Chinese Hoofdcommando gaf te kennen, dat Tsjangsja gevallen is en de toestand daar duister is toen de radioverbinding verbroken werd nadat meer dan 50.000 Japanners met steun van vliegtuigen en geschut de Chinese defensiewerken in de buitenwijken van de stad vernielden (Tsjungking, (AP) 20.6).

Zijne Heiligheid Paus Pius XII schijnt opgewekt bij het beantwoorden van vragen op een persconferentie in het Vaticaan. Een Noordamerikaanse verpleegster glimlacht bij de opmerkingen van den Heiligen Vader en kijkt naar de rozenkransen en plaatjes, welke Hij houdt. Dit is de eerste werkelijke foto van den Paus na de bevrijding van Rome.

De Strijd op Cotentin

door

WES GALLAGHER.

Het Noordamerikaanse voetvolk heeft de forten, die de binnenste verdedigingsring van Cherbourg vormen, bestormd. Dat was de finale van de opmars om de stad te nemen, die bij Acqueville begon op ongeveer 5 km. van Cherbourg. Thans vechten de Noordamerikanen in de buitenwijken van de stad.

De eigenlijke haven is evenwel door een rij forten verdedigd, die nog gebouwd zijn door de Fransen. Sleutel tot de stad is feitelijk het fort Montagne de Roule op een heuvel van 150 m. hoogte, van welks top men een mooi overzicht heeft over de toegangswegen tot de stad. De stad zelf wordt thans door het geschut en de aanvallen uit de lucht tot gruis geslagen. Alles wijst erop, dat Rommel bevolen heeft thuis voor huis te verdedigen, zodra de Noordamerikanen uit het heuvelachtige terrein kwamen opduiken in hun opmars naar de stad, die zij toen natuurlijk ook zagen.

Er wordt dan ook heftig gevochten in een pas daartoe opgebouwde verdedigingslinie vlak buiten de stad. Naar schatting heeft het gevechtsgebied van Cherbourg 60.000 inwoners; de stad zelf heeft volgens de laatste cijfers 33.400 inwoners, maar hier komen nog een 27.000 mensen in de voorsteden bij. Meer dan een eeuw hebben de Fransen gebouwd aan de vestingen van Cherbourg en de Duitsers verdedigen daarvan thans de laatste ring.

De drie toegangswegen tot Cherbourg komen dichtbij de stad samen en vormen dan een grote straatweg. Deze straatweg wordt thans door de Noordamerikaanse troepen ingesloten. De laatste meldingen zeggen, dat Valognes, Les Pieux, Couville en Rauville-la-Bgot in de handen der geallieerden zijn. De Noordamerikaanse verdedigingslinie loopt evenwel ver voorbij deze plaatsjes. Deze lijn begint al ten Noorden van Les Pieux en [illegible] dan Noordwaarts naar Acqueville (vlak bij Flottemanville-Hague), dat dan, volgens de laatste berichten het dichtst bij de stad gelegen punt is. De laatste 12 uren zijn de geallieerden ongetwijfeld nog verder opgerukt, doch ik heb hierover vanmorgen vroeg nog geen officiële gegevens gekregen.

Op de hoofdweg van Les Pieux naar Cherbourg hebben de troepen van Omar N. Bradley punten bereikt op 7 km. van de stad Cherbourg gelegen. De verdedigingslinie slingert zich naar de Noordkust. Overal zijn de Noordamerikanen op 6 tot 10 km. van Cherbourg. Ten Noorden van Quineville zijn ze slechts 5 km. van de kust verwijderd.

Een Duits bericht zeide, dat een geallieerd oorlogsschip bezig was Cherbourg te beschieten, doch op het geallieerde hoofdkwartier zelf wist men van niets.

Alleen zeide men er, dat het niet erg waarschijnlijk is, omdat de haven van Cherbourg beschermd wordt door zeven enorme kustbatterijen, elk een volledige vesting op zichzelf! Eenvoudiger zou het zijn de stad van de landzijde te nemen (dus dezelfde tactiek als het van zee uit onneembare Singapore indertijd, dat van de landzijde wel genomen kon worden — Red. Amigoe). Vanzelfsprekend moet men eerst alle toegangswegen naar de stad in bezit of althans onder zijn macht hebben eer de stad zelve zal vallen.

Overal worden slechts patrouilleringen gemeld, behalve bij Tilly-sur Seulles. De Britten hebben Ouchy genomen, dat een kleine 6 km. ten Zuid-Westen van Tilly gelegen is. De inneming ging met hevige gevechten gepaard. Ongeveer tezelfdertijd deden de Duitsers drie grote tegen aanvallen op de versterking, die de Britten bij Hottot hadden opgeworpen (dit is 3 km. ten Zuiden van Tilly). De aanvallen werden afgeslagen, maar de toestand in het dorpje zelf is nog onzeker, daar het gevecht nu eens vooruit, dan weer achteruit gaat in de straten van Hottot.

Bij Caen is het nog steeds kalm. De storm is nog niet gaan liggen en jaagt golven op van 2 meter hoogte. Hierdoor lopen krachtige rollers de invasie-stranden op, waardoor het lossen natuurlijk onmogelijk is. Ook heeft het slechte weder belemmerd, dat grote vluchten werden gemaakt, maar wel konden behoorlijk aantallen vliegers uittrekken om steun te verlenen aan de strijdkrachten op de grond. Ook werd een luchtaanval gedaan op de kustbatterijen van Cherbourg. (Geallieerde hoofdkwartier, (AP) 21.6).

Het nieuws van vandaag.

Het ziet er naar uit, dat Cherbourg een tweede Bizerte zal worden. Bij Bizerte — de Franse vlootbasis in Noord-Afrika — zo herinnert men zich nog wel, waren het de troepen van de Noordamerikaanse negende divisie onder Generaal Bradley, die de zege bevochten. Bij Cherbourg heeft men dezelfde situatie, dezelfde troepen en denzelfden Generaal. Volgens de laatste berichten wordt al in de buitenwijken van de stad gevochten. Het zal geheel van de kracht van het Duitse verzet afhankelijk zijn, hoe lang de belegering zal duren, maar wij hebben goede hoop, dat spoedig Cherbourg met zijn belangrijke haven in handen der Geallieerden zal zijn. In het Zuidelijk deel van Cotentin is de toestand nog weinig veranderd. De Britten verschuiven hun linie langzaam naar voren tegen een verwoede tegenstand der nazies. Het weer wil nog niet opklaren. Golven van twee meter hoog storten zich op het strand, zodat het lossen van voorraden practisch onmogelijk is. De luchtmacht moet haar verrichtingen ook sterk beperken.

Boven Midden-Duitsland schijnt het weer veel beter te zijn, omdat voor de tweede achtereenvolgende dag een grote strijdmacht van Noordamerikaanse zware bommenwerpers — wel meer dan duizend — diep boven het Reich doordrongen. Het doel van vandaag was Berlijn.

In Moskou donderden gisteravond wederom de kanonnen ter geruime tijd. Men vierde de verovering van Viipuri, de belangrijke stad in Zuid-Finland. Reeds is het Rode leger 5 kilometer gevorderd voorbij Viipuri in de richting van Helsinki, de Finse hoofdstad. Berichten uit Stockholm zeggen, dat de Finnen vrede willen sluiten, maar dat de nazies hen dit beletten. Het ziet er dus naar uit, dat Finland een tweede Italië zal worden, welk land gelukkig al grotendeels bevrijd is. De troepen van Generaal Alexander hebben Perugia thans geheel bezet en bevinden zich op 5 tot 7 kilometer ten Noorden van de stad. Het front van het vijfde leger veranderde niet veel, doch aan de Oostkust bereikten de troepen van het achtste leger de rivier Menocchio.

In de Stille Oceaan ziet het ernaar uit, dat eindelijk de beslissende slag zal komen tussen de Noordamerikaanse en de Japanse vloot. Admiraal Nimitz verklaarde te Pearl Harbor, dat de Japanse vloot zich ten Oosten van de Philippijnen in positie begeven heeft, blijkbaar voor een aanval op de Noordamerikaanse vloot bij de Marianen. Sedert de invasie van Saipan begon, werden al 600 Japanse vliegtuigen vernield. Het eiland is al bijna voor de helft ingepalmd.

Generaal Sir Bernard Montgomery.

Churchill: „Een Cromwelliaanse natuur, streng, bekwaam en onvermoeid"

door

Joseph J. Thorndeke Jr.

De man die de geallieerde strijdkrachten in Frankrijk leidt staat alom in het leger bekend als „Monty". Aan „Life" ontlenen wij de volgende karakteristiek van Montgomery's persoon.

Toen de geallieerde legers zich voor de inval gereed maakten in de Engelse havensteden, was het de gewoonte van den generaal om van stad tot stad te reizen en de soldaten toe te spreken.

Hij kwam dan aangereden, schouwde stijf en stram de gelederen, sprong daarna op een „jeep" en zei door de microfoon: „Komt jullie allemaal om me heen staan."

De mannen stormden dan op hem af en verdrongen zich om hem heen.

Hij sprak dan over de eigenschappen die een goede soldaat moet bezitten en zei dat het eerste en voornaamste wat een leger nodig heeft is, een geest van vertrouwen tussen den bevelhebber en zijn mannen. Van den Duitsen soldaat zegt hij: „Hij is goed, maar hij is een machine die niet uit zichzelf kan denken, maar anderen nodig heeft om hem te bedienen."

Het vertrouwen dat „Monty" geniet in het leger, dankt hij aan zijn successen in Afrika en Italië.

Op 3 Augustus 1942 kwam de generaal te Caïro aan om het bevel over het Achtste Leger over te nemen. Hij kwam in alle stilte, zonder de ophef en het vertoon waarmee de aankomst van de vorige leiders — Wavell, Wilson, Cunningham Ritchie, Auchinleck — gepaard was gegaan. Het enige wat het Achtste Leger van hem wist, was dat deze kleine Ier uit de tweede selectie was. Hij kwam in de plaats van generaal Gott die op weg naar Caïro om er het opperbevel te aanvaarden, bij een vliegtuigongeval om het leven was gekomen.

Montgomery daarentegen wist heel wat van het Achtste Leger af. Hij wist dat het tot twee keer toe den vijand tot halfweg de westelijke woestijn had opgejaagd, en dat de vijand het tot twee keer toe had teruggedreven. Nu was het verspreid over de woestijn, met zijn rug naar Caïro toe en groef het zich in voor een nieuwe slag. Het oorlogsmateriaal kwam in grote hoeveelheden toevloeien, maar het leger had geen vertrouwen meer, noch in zichzelf, noch in zijn leiders. En intussen maakte Rommel zich gereed voor de aanval.........

Toen hij het hoofdkwartier van generaal Auchinleck bereikte vond hij daar diens Chef Staf, generaal-majoor Francis W. de Guingand.

„Wat doe je daar? vroeg hij. „Ik ben onze plannen voor de terugtocht aan het ontwerpen, generaal" was het antwoord. „Scheur ze maar kapot" zei Montgomery.

Ergens anders was een officier bezig met het treffen van maatregelen voor het transport van de terugtrekkende troepen. „Ik heb beslag gelegd op jouw transportmaterieel; voor de aanval." zei Monty.

Bij de schouw van de verdedigingswerken vond hij ze bezig met het maken van een loopgraaf. „Hou maar op met graven, de Duitsers komen toch niet zo ver".

In minder dan geen tijd waren al deze gebeurtenissen door het gehele leger bekend, en de geest van neerslachtigheid van het Achtste Leger veranderde eensklaps in een van vertrouwen, met het bekende resultaat.

Bij een veldtocht is de generaal op troepenschouw uit. Hij draagt dan zijn zwarte muts zodat hij uit honderden te herkennen is. Zijn wagen is volgeladen met boeken, kranten en sigaretten, die hij onder de soldaten uitdeelt. Hij behandelt zijn troepen niet als machines maar als wezens met verstand, die recht hebben om te weten wat zij gaan doen.

Een goede generaal verliest nooit.

Montgomery haat alle omslachtigheid. „Als ik een opdracht aan iemand te geven heb, dan moet ik dat in zijn gezicht doen." Hij eist van zijn officieren, dat zij al hun verslagen mondeling doen. Hij geeft zijn orders mondeling en laat het aan zijn officieren over om deze op papier uit te werken. Slechts in de noodzakelijkste gevallen tekent hij zelf een document. Zijn chef van administratie is generaal-majoor Miles Graham, en zijn chef-staf is generaal majoor de Guingand.

„Een goede generaal moet nooit verliezen", zegt Monty, „want hij verliest niet slechts de slag", maar ook het vertrouwen van zijn mannen." En daarom begint hij nooit met de aanval voordat hij redelijke zekerheid heeft van de overwinning.

En zelfs in een ernstige crisis, laat hij zijn officieren nooit bemerken dat hij twijfelt.

Zolang een officier het goed doet, heeft hij het volle vertrouwen van Monty. Maar als de man een fout maakt, vraagt Monty onmiddellijk om uitleg, en wee den officier als deze uitleg niet bevredigend is. Het ontslag gaat zonder veel omhaal. De generaal zegt simpelweg: „U bent goed, brigadier, maar U bent niet goed genoeg. En de volgende dag staat een vliegtuig gereed om den brigadier naar Engeland te brengen.

Als hij spreekt eist hij absolute aandacht van zijn gehoor.

Dikwijls begint hij: „Ik geef jullie twee minuten tijd om te hoesten, te niezen en jullie neus te snuiten. Daarna duld ik geen onderbreking." En als hij klaar is: „Ik heb me duidelijk genoeg uitgedrukt. Er zijn volgens mij geen vragen nodig."

De generaal leeft erg eenvoudige hij eet het gewoonste voedsel en zijn tijdverdrijf bestaat in het lezen van detective-romans.

Zelf rookt hij niet en niemand mag in zijn kantoor roken. Maar toen het welzijn van zijn troepen het eiste, wist hij van die regel af te wijken. Gedurende lange tijd was het enige merk sigaretten dat voor het Achtste Leger beschikbaar was, de Engelse „Victory"-sigaretten, een biezonder slechte soort. In het begin weigerden de mannen ze dan ook.

Om ze nu populair te maken ging Montgomery ze telkens kopen terwijl hij opmerkte: „Dit is pas fijne soort".

Zijn stafofficieren kregen er de lucht van. Ze zorgden dat ze van de soldaten „Victory"-

GENERAAL MONTGOMERY.

pakjes kregen, vulden deze met hun goede sigaretten en rookten als schoorstenen rondom den generaal. Deze die zich van niets bewust was merkte telkens op. „Ah, wat een heerlijke aroma."

Zelfs zijn mede generaals weten dikwijls niet wat ze van Montgomery te verwachten hebben.

Toen Alexander en Cunningham in Italië landden stond Montgomery op het strand te wachten.

Hij boog diep en zei: „Welkom in Italië, mijne Heren." Gedurende de Siciliaanse veldtocht, kwam generaal MacNaugton, de toenmalige opperbevelhebber van de Canadese strijdkrachten, uit Engeland in Afrika aan om de Canadese troepen te velde te schouwen. Als bevelhebber over de krijgsverrichtingen weigerde Montgomery hem toegang tot Sicilië en gaf als reden hiertoe op dat de Canadese troepen van hun taak afgeleid zouden worden door de plechtigheden die met de verwelkoming van hun bevelhebber gepaard zouden moeten gaan.

Montgomery en Churchill.

Deze twee mannen, Engelands grootste soldaat en Engelands grootste politicus hebben een grote bewondering voor elkaar, ofschoon zij van geheel verschillend karakter zijn. Dit bleek eens duidelijk bij een ontmoeting in de woestijn:

Montgomery zei: „Ik drink niet, rook niet, ga om 10 uur naar bed en ben 100% fit." Waarop Churchill antwoordde: „Ik drink, rook, ga nooit naar bed, en ben **200% fit."**

In Februari 1943 ontmoetten zij elkaar te Tripolis voor besprekingen. Men had reeds geruime tijd geconfereerd, toen de klok 10 uur sloeg. Monty verontschuldigde zich en zei, dat het bedtijd was.

Churchill beschreef hem eens als:

In de nederlaag onbedwingbaar
In de overwinning onuitstaanbaar.

Na de slag bij El Alamein, nodigde Montgomery den gevangen genomen Duitsen generaal von Thoma uit op een maaltijd, en hervocht de slag met hem op het tafellaken.

Sommigen protesteerden bij Churchill dat men een krijgsgevangene niet zo mocht behandelen.

Op een andere keer ergerden sommigen zich aan de serie cocardes op Montgomery's muts en klaagden er bij Churchill over. Doch deze zeide:

„Als cocardes mijn andere generaals even goed zouden maken als Monty, dan zou ik onmiddellijk bevelen dat zij niets anders dan cocardes dragen".

Monty denkt zelden na over wat na de slag komt, maar op een keer, in Afrika werd hij bepaald filosofisch. Hij had het over de vluchtigheid van de militaire roem, hoe gauw een generaal terzijde geschoven wordt als hij faalt, hoe gauw het volk zijn overwinningen vergeet, enz.

Een andere generaal trachtte hem op te vrolijken:

„Je moet de dingen niet zo ernstig opvatten, Monty, jij hebt alle kans".

„Ik dacht ook niet aan mijzelf, ik dacht aan Rommel", was het laconieke antwoord.

Dit is de man die onze legers in Frankrijk leidt. Hij heeft tact en hij weet een gevoel van kameraadschap tussen hem en zijn mannen aan te kweken — iets wat zo zeldzaam is in een groot, modern leger.

Hij jaagt niet naar populariteit, toch is hij er niet afkerig van. Hij wil dat zijn mannen geloven dat hij hen naar de overwinning zal leiden.

Curaçao.

BOSKALJONS AVOND.

Een muzikale medewerker schrijft:

De avond van gisteren is zowel voor den Heer Boskaljon, voor de leden van het Curaçaos Philharmonisch Orkest als voor de hoorders een avond van waar genot geworden, een avond welke op waardige wijze het eerste lustrum van het bestaan van ons orkest vierde. Een buitengewoon aardige gedachte, en voor zover mij bekend, nog niet eerder op Curaçao ten uitvoer gelegd, is het geweest uitsluitend stukken van landskinderen ten gehore te brengen. Met uitzondering van Dr. Engels waren de componisten van alle stukken Curaçaoënaars.

Gelijk de aanwezigen weten werden stukken uitgevoerd van J. Gerard Palm, Charles Maduro, Joseph Sieckman Corsen, Jules Blasini, Rudolf Palm, Rudolf Boskaljon, de dirigent-oprichter van het orkest, Johan P. Boskaljon, de vader van genoemden Rudolf en tenslotte nog van Dr. Engels en Coco Palm. De spelers, waaronder ik alweer een enkel nieuw gezicht zag, waren zeker op hun best; voor een zo volle zaal als gisteravond is het altijd prettig spelen. Een ogenblik twijfelde ik aan enkele van de eerste violen, maar dank zij C. Sengers en Mr. Ellis bleek deze twijfel volkomen ongegrond later was het vooral Coco Palm die hier de leiding had. Met name in Prélude tot een Feest was het A. P. Smitt, die over een moeilijke passage op zeer verdienselijke wijze heenhielp. Overigens meen ik, dat deze Prélude wel een van de beste stukken van de avond is geworden.

Als sopraan trad op mevrouw van Koten-Lansink, die op zeer goede wijze enkele Franse liederen zong, waarbij Dr. Engels aan de vleugel begeleidde. Mevrouw van Koten heeft een zeer mooie stem, soms zou men zeggen, iets te zwak. De wijze waarop zij voor haar tweede lied, Pourquoi vivre de Souvenirs, zong ging boven het peil der amateurs.

De lichtere stukken vonden mogelijk wat meer bijval en inderdaad werden deze ook op buitengewoon goede wijze uitgevoerd, maar ik geloof persoonlijk toch dat de hiervoor genoemde Prélude het hoofdstuk van de avond mag genoemd worden, tezamen met de Symphonie Curaçao van den Heer Boskaljon zelf, die van een geheel ander genre is en dus moeilijk te vergelijken. In deze Symphonie heeft de componist op werkelijk meesterlijke wijze Curaçaose wijsjes weten te verwerken. Het samenspel tussen de verschillende instrumenten van het orkest was hier gelukkig eveneens uiterst goed, hetgeen vooral bleek in het tweede deel, toen de houtblazers gevolgd werden door de celli, bassen, tweede violen enz. Ik meen, dat ons zogenaamde volkslied, waarvan de Heer Boskaljon steeds, en mijns inziens terecht, verkondigt, dat het geen volkslied is, het 'Nos tera ta baranca', toch op een voortreffelijke wijze tot een blijvend bezit van ons Curaçaose muziekleven is gemaakt. Ik dank Boskaljon voor wat hij met zijn Curaçaose symphonie heeft weten tot stand te brengen. Was alleen de avond hiervoor gegeven, het was mij genoeg geweest.

(Als redactie willen wij ditmaal een enkel woord van herdenking toevoegen aan hetgeen onze medewerker over de uitvoering geschreven heeft. Allereerst zij volledigheidshalve vermeld, dat het concert dat gisteren voor genoden gegeven werd, een groot succes geworden is. De gehele zaal was bezet en stoelen moesten worden bijgezet. Aardig was het dat Rudolf Th. Palm, wiens „Elly", een uitnemende Curaçaose wals op wij zouden bijna zeggen enthousiaste wijze werd uitgevoerd, mede aanwezig was. Terecht werd hem door handgeklap hulde gebracht. Dirigent Boskaljon heette voor de aanvang de aanwezigen met een enkel woord welkom. Voor Boskaljon was deze avond een bekroning op een werk van vele jaren. Wie hem kent weet met hoeveel animo hij zijn spelers weet te bezielen, hoe hij elke keer nog nieuwe verbeteringen, ook technisch, weet aan te brengen. Zo had de Heer Boskaljon gisteren verhogingen doen aanbrengen, waardoor de spelers een weinig amphitheatersgewijs zitten en dus beter voor het publiek. De heer H. Sweers sprak namens de Curaçaose Kunstkring, welks voorzitter Mr. Gronemeijer met vacantie is en welks ondervoorzitter Boskaljon de jubilaris was, een woord van hulde aan den oprichter van het Orkest. De Heer Sweers schetste den Dirigent als een veelzijdig musicus en hoopte, dat de Heer Boskaljon nog menig lustrum de leiding van het Orkest moge hebben, dat hij met wonderbaarlijk elan en vertrouwen heeft opgebouwd. Door een aardige kwinkslag wist de spreker dit nog toe te lichten. Een ruiker werd den Dirigent aangeboden.

Een andere spreker van de avond was Arnold Kreps, die als oud-voorzitter van de Curom een woord van dank sprak en gewaagde van Boskaljons weigering om voor de Curom te spelen. „U zegt wel, dat het niet goed genoeg is voor uitzending, doch het heeft mij immer gespeten, dat u niet voor de Curom wilde spelen; het was uitnemend", aldus de oud-voorzitter.

Na de uitvoering van de Symphonie Curaçao sprak Mr. J. J. A. Ellis namens de Orkestleden, waarbij hij den Dirigent een aandenken aanbood aan deze avond, „waarop ùw Symphonie met zoveel succes is uitgevoerd".

Wij voegen onze gelukwensen bij die van gisteravond en hopen, dat dit 20e concert spoedig door volgende gevolgd worde. De Heer Boskaljon doet met deze arbeid voor Curaçao ontzaglijk veel en goed werk. — Redactie).

STEUN-WANDELMARS.

De wandel-Commissie K.S.C. deelt hierbij alle belangstellenden mede, dat er in de komende maand Juli, **twee** marsen zullen worden georganiseerd, waarvan de baten ten goede komen aan het **Steunfonds R.K. Nederland.**

Men zal begrijpen, dat er op zo groot mogelijke deelneming wordt gerekend. Behalve de kans op een aardige prijs, heeft men dan de voldoening een Zondagmiddag nuttig besteed te hebben, en medegewerkt te hebben aan de verlichting van de noden van katholiek Nederland.

De eerste mars is voor de **jongeren,** d.w.z. voor de jeugd van 8 tot en met 12 jaar, en wordt gehouden op Zondagmiddag 9 Juli as.

Natuurlijk wordt dat een kleine mars van ongeveer 7 km., die moet worden afgelegd tussen 15 uur en 17.30 **uur.**

Route: Brionplein — Bredestraat — Charo — Parasas — Van Slobbe-weg.

Inleggeld: 25 cts. zonder consumptie, welke laatste **gekocht** kan worden. **Leiders** moeten boven de 15 jaar oud zijn.

De tweede mars wordt gehouden op Zondagmiddag 23 Juli as.

Hieraan mag iedereen deelnemen van 10 jaar af. Groepen moeten bestaan uit 10 deelnemers, leider inbegrepen. Inleggeld bedraagt 50 cts., zonder consumptie. Laat u dit niet afschrikken en denkt aan het mooie doel.

De mars wordt gehouden op het Oostelijk gedeelte van het eiland. Geeft u spoedig op aan den Heer A. Levens, De Ruyterkade 59, of telefoon 2071.

VERENIGINGSNIEUWS.

Vrijdag aanstaande om 17.30 uur bijeenkomst van Veritas en St. Thomas-Kring in de Bisschoppelijke Nijverheidsschool.

EEN NIEUW STATIONSGEBOUW OP HATO.

In de Memorie van Antwoord op de Curaçaose Begroting 1944 lezen wij:

Het stationsgebouw op het vliegveld Hato is in een oude hangar ondergebracht. Oorspronkelijk was het daarvoor wel geschikt, doch naar gelang het luchtverkeer intenser werd, namen de bezwaren in verband met de beperkte ruimte toe. Thans is het zo ver gekomen, dat van een bevredigend toezicht op de in- en uitgaande passagiers met hun bagage nauwelijks sprake meer is. De binnenkomende passagiers worden in een kleine kamer bij de toezichthoudende ambtenaren gebracht, waardoor het onderzoek onnodig tijdrovend en onvoldoende is. Voor medisch toezicht is practisch geen gelegenheid. Toen onlangs een buitenlandse maatschappij hier vergunning tot landen kreeg, stond de K.L.M. van haar toch al te kleine kantoorruimte een deel af. De transitopassagiers van de P.A.A. vinden op volkomen onbevredigend wijze onderdak, terwijl uitbreiding van het aantal buitenlandse luchtlijnen, waar belangstelling voor bestaat, in dit station practisch onmogelijk is. Aldus staat dit stationsgebouw de ontwikkeling van het luchtverkeer in het Staatsdeel — een gelegenheid aan welke de Gouverneur om meer dan één reden zeer hoge waarde hecht — in de weg.

Het bestaande gebouw bezit geen kamer voor den Ambtenaar, belast met het toezicht op de luchtvaart, geen vliegerverblijf, geen ruimte voor de civiele passagiersdienst; de keuken is te klein, de toiletten zijn onvoldoende; de vliegdienst is tijdelijk in een zeer primitieve loods ondergebracht, er is onvoldoende bergruimte voor de vracht, zowel voor als na douane-onderzoek.

De Gouverneur meent, dat het Staatsdeel straks gereed moet zijn om van het toenemende luchtverkeer een zo groot mogelijk gedeelte op te vangen en acht het daarom noodzakelijk ten spoedigste tot de bouw van een nieuw station over te gaan. Het oude gebouw zal dan, bij het bestaande tekort aan hangar-ruimte, een nuttige gelegenheid tot uitbreiding daarvan, bieden.

Als eerste termijn voor een nieuw stationsgebouw wordt ƒ 100.000,— opgebracht. Zie Nota van wijzigingen. De Gouverneur vertrouwt, dat, tijdens de mondelinge behandeling, aan de Staten kan worden medegedeeld, op welk bedrag de bouwkosten in totaal worden geraamd. Hij is ook gaarne bereid mogelijke plannen vooraf in de Afdelingen te doen bespreken, alvorens tot uitvoering wordt overgegaan.

EN TUINDERIJCENTRUM.

De groentetuin op Rio Magdalena, waarvoor de gelden waren benodigd, heeft aan de eerste bedoeling beantwoord, nl. bevordering van prijsstabilisatie van groenten, mede door meer groenten op de markt te brengen. Het ligt niet in de bedoeling deze groenteteelt te blijven oefenen, doch haar zo spoedig mogelijk over te doen aan particulieren. De tijd daarvoor is nu aangebroken en gegadigden voor overneming hebben zich reeds aangemeld. Er bestaan plannen om in de naaste omgeving van Willemstad een tuinderij-centrum te vormen, waarbij het Gouvernement uitsluitend als gangmaker zal optreden door desnoods de watervoorziening te verzorgen van een complex van tuinen.

De aanplantingen zullen echter uitsluitend door de landbouwers geschieden, die voor de verstrekte faciliteiten een vergoeding dienen te betalen, welke mede voor huur en afschrijving zal moeten dienen.

KONINGIN EMMA-STICHTING.

Aan het jaarlijks verslag over het jaar 1943 van de „Koningin Emmastichting" tot steunverlening aan de melaatsen, ontlenen wij:

Door overhaast vertrek van Mevrouw Bonne-Meyburg, verloor de stichting in haar een ijverige secretaresse. Mevrouw Van der Sar-Vuyk werd bereid gevonden haar taak over te nemen en trad in September alszodanig in functie.

Mevrouw Van Dorp-Breet werd bereid gevonden als lid van de Raad van Beheer toe te treden.

De vertegenwoordigster, Mevrouw Wagemaker-Jonkers, kon wegens ziekte haar vertegenwoordiging van de stichting niet langer waarnemen.

Mevrouw Henriquez-Van Dantzie, die van de oprichting af gedurende vijf jaar secretaresse was van de „Koningin Emmastichting", werd bereid gevonden de vertegenwoordiging voor haar rekening te nemen.

Ten aanzien van de werkzaamheden:

1e. Werkverschaffing: „Het wordt steeds moeilijker, werk, geschikt voor de patiënten om ten uitvoer te brengen, te bedenken, te meer daar er door de patiënten zelf in die richting weinig geopperd wordt.

Dit jaar werden voor de tuintjes wederom bloemzaden, bonen en pinda's om te zaaien gegeven. Enige platen triplex voor houtsnijwerk.

2e. Ontspanning: De tractaties op Prinses Margriets geboortedag, Pasen, Pinksteren, 2 Augustus, 31 Augustus, St. Nicolaas, Kerstmis en Oudejaarsavond werden uitgereikt.

In de maand Juni gaf Professor Askarini een goochelvoorstelling voor de patiënten.

Met St. Nicolaas ontving iedere patiënt een persoonlijk cadeau, uitgedeeld door St. Nicolaas in eigen persoon en extra opgeluisterd door muziek.

Het bestuur is den fraters van Scherpenheuvel zeer erkentelijk voor het helpen bij het ten uitvoer brengen van deze St. Nicolaasmiddag.

Verschillende gezelschapsspelen worden steeds gegeven en ook wordt er regelmatig voor lectuur gezorgd.

Onze bewondering en dank gaat uit naar de Moeder Overste en verplegend personeel van „Zaquito", welke de verpleging van de patiënten op zich genomen hebben. Zij weten er de goede stemming onder de patiënten in te houden, wat voorwaar niet altijd een gemakkelijke taak is.

3e. Patiënten: In Maart overleed één mannelijke patiënt. In September overleed één vrouwelijke patiënte. In Februari werd één vrouwelijke patiënte opgenomen van Curaçao. In Mei werden twee mannen opgenomen en in Augustus werden drie mannen opgenomen. Eind December 1943 waren er 18 mannen aanwezig en 9 vrouwen. Met Kerstmis kregen oud-patiënten en familieleden pakjes levensmiddelen.

4e Ondersteuningen: Maandelijkse steun werd verleend aan oud-patiënten en familieleden van verschillende patiënten.

5e Financieel beheer: Door de oorlogstoestand zijn onze uitgaven hoger dan die van de voorgaande jaren, alhoewel dit jaar de uitgaven de inkomsten niet overschreden zijn. Er zal wederom naar gestreefd moeten worden verschillende contribuanten te werven, anders zullen wij de kans lopen in 1944 evenals in 1942 het geval is geweest, dat de uitgaven de inkomsten overschrijden. En het ligt toch in niemands bedoeling, tenminste zeker niet in die van de Koningin Emmastichting de lepra-patiënten te moeten laten lijden onder de prijsverhogingen der verschillende artikelen.

6e. Vergaderingen, besprekingen, bezoeken: In het afgelopen jaar is er twee maal door de Raad van Beheer vergaderd en wel in Maart en November.

Het dagelijks bestuur kwam enige keren bij elkaar en verschillende regelingen werden telefonisch besproken.

BONAIRE.

HET HOSPITAAL TE BONAIRE.

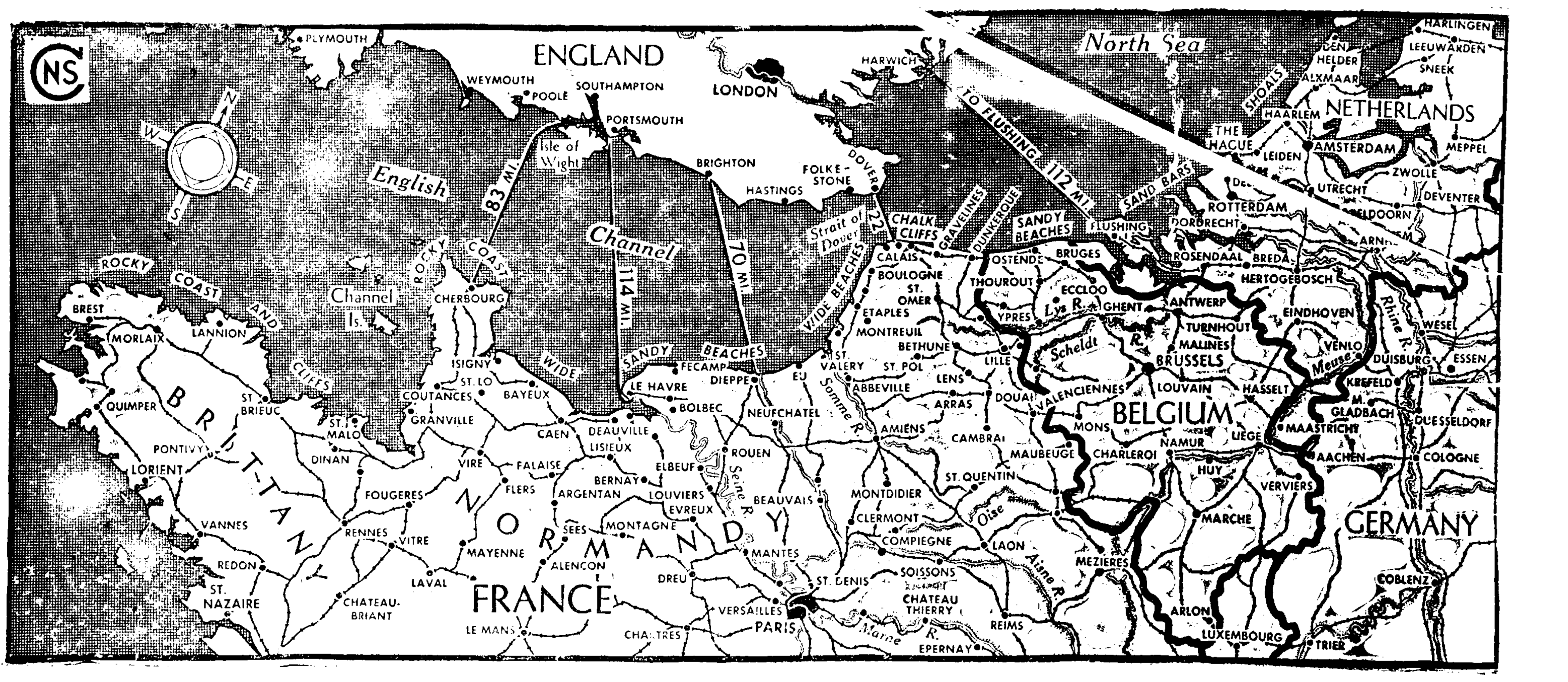
Donderdag 15 Juni jl. werd het nieuwe kloeke hospitaal te Bonaire, dat achter het oude gebouw door architect Morel gebouwd werd, plechtig ingewijd. Tevoren bestond er ruimschoots gelegenheid voor de Bonairianen om het hospitaal te bezichtigen. Pastoor Bertrandus Kranwinkel O.P. met assistentie van Pastoor Thomas Wolters O.P. en Pater Vitus Brenneker O.P., zegende het gehele gebouw en bad de liturgische gebeden. Vervolgens werd het Allerheiligste naar de nieuwe kapel op de tweede verdieping overgebracht. Onder het Plechtig Lof, dat nu plaats had, predikte Pastoor B. Kranwinkel O.P. De kerkelijke plechtigheid werd besloten met het Te Deum.

Hierna verzamelde men zich in de feestzaal van het nieuwe gebouw, waar o.a. tegenwoordig waren de Gezaghebber Xavier Krugers; de Landraden; Soeur Supérieure Luciana van de Zusters van Roosendaal, onder wier zorgen het hospitaal valt; Dokter H. J. Emanuels; Mevrouw Laura Hart namens het Curaçaose Comité en verschillende vooraanstaande militairen en burgers.

Allereerst nam de Gezaghebber het woord om namens den Gouverneur de gelukwensen voor de voltooiïng van het mooie gebouw aan te bieden. Ook Dokter Emanuels sprak en maakte een vergelijking tussen de twee nieuwe gebouwen, die op Bonaire zijn verrezen, namelijk de kazene en het hospitaal. De eerste een werk van het militairisme en het tweede het werk van de caritas. Ten zeerste werd het door allen betreurd, dat Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P. wegens ongesteldheid niet aanwezig kon zijn. Men wilde Zijner Hoogwaardiger Excellentie zo gaarne dank zeggen, dat Zij in deze moeilijke tijden toch de bouw van dit hospitaal had verwezenlijkt. Ook speet het den aanwezigen, dat Dr. J. de Jesus Arends, de directeur van de Openbare Gezondheidsdienst, die oorspronkelijk namens den Gouverneur bij de opening aanwezig zou zijn, door ambtsbezigheden verhinderd was hieraan gevolg te geven.

Na de toespraken werd het gebouw door de aanwezigen bezichtigd en bewonderd. Ook kon men het meubilair bewonderen, dat door het Curaçaose comité geschonken was aan het hospitaal. Men bleef nog enige tijd gezellig bijeen, waaraan ook deze gebeurtenis weder voorbij was.

Begin Juli zal er door het Bonairiaanse comité op Bonaire een fancy fair gehouden worden ter verkrijging van gelden voor de verdere aankleding van het gebouw. Men is reeds druk bezig met het opslaan der tenten. Moge het een groot succes worden.

Hier heeft men de Westkust van het Europese vasteland van Harlingen tot St. Nazaire. Deze kaart toont o.a. waar er stranden, klippen en rotsen zijn langs de kust.

„Uw steden zal ik in as leggen ..."

door

Prof. J. van der Veldt F.P.M.

Op Zondag 8 Mei is in de Kapel van de Holy Cross Academy te New York een plechtige Hoogmis opgedragen ter gelegenheid van de vierde verjaardag van Nederlands intreden in de oorlog tegen Duitsland. Prof. J. van der Veldt O.F.M. hield de volgende preek:

Op deze vierde verjaardag van de misdadige inval, waarbij ons vaderland overgeleverd werd aan de georganiseerde neurdes van een hoogmoedig volk, — op deze vierde verjaardag van trouweloze woordbreuk staan wij op een keerpunt van de geschiedenis, zoals de wereld slechts zelden gekend **heeft.**

Vier jaar geleden, in deze zelfde lentedagen, had het leger van de misdaad zich opgesteld langs de grenzen van ons land. Ons volk wachtte in doodsangst, vele volkeren wachtten, de wereld wachtte. En dan kwam het sein van den aartsmisdadiger en ons land werd overrompeld.

Ook thans staan de legers weder geschaard. Ook thans staat de gehele wereld weer te wachten. Het is of de mensheid de adem inhoudt — een deel in angstige spanning, het andere, betere en sterkere deel in hoopvol vertrouwen. Wanneer zal thans het sein gegeven worden? Zal de slag vallen vannacht of morgennacht of volgende week? Zitten daarginds in de oude wereld de omroepers reeds aan hun radiozenders, om het nieuws van de grote gebeurtenis de ether in te zenden? — de gebeurtenis, waar wij allen op wachten, de grote gebeurtenis van onze tijd — de grote aanval, welke het lot van volkeren en dynastieën zal beslissen en welke het aanschijn der aarde zal veranderen. Zal het zijn vandaag of morgen of — och, wat voor belang hebben deze vragen? Wie telt minuten of uren of dagen, wanneer hij staat tegenover een gebeurtenis, die de geschiedenis van een eeuw gaat **regelen.**

Drie jaar geleden, op de eerste verjaardag van Nederlands invasie, heb ik ook voor U gestaan. Toen kon ik slechts woorden van hoop en Godsvertrouwen laten horen. Op dat ogenblik scheen het keerpunt van de geschiedenis reeds te zijn aangebroken. Onze vijand rustte zich uit voor zijn laatste, beslissende invasie — de invasie van het enige bolwerk, dat nog standhield tegen de krachten van het kwaad. Ware dat bolwerk gevallen, hadden zijn verdedigers zich overgegeven, de geschiedenis had zeer wel een noodlottige keer kunnen nemen en Nederland was waarschijnlijk verloren geweest. Dat de verdedigers van dat bolwerk niet weiden, daarvoor kunnen wij hen en de Voorzienigheid, die hen steunde, nooit voldoende dankbaar zijn. Niettemin op dat ogenblik leek de toekomst somber en het enige dat ons overbleef was, ons vertrouwen te verlevendigen in de almacht van Hem, Die het kwaad niet duldt en zeer vaak het zwakke gebruikt om den sterke te beschamen.

In het rotsvaste vertrouwen op God heb ik toen de woorden aangehaald van den Profeet Ezechiël (35, 2 vlg.) die de Heer hem gelast had tot den vijand van zijn volk te richten: „Ik zal mijn hand tegen U uitstrekken, en ik zal U verwoesten en ontvolken. Uw steden zal ik in as leggen en ik zal U maken tot woestenij, — omdat gij een eeuwigdurende vijand zijt...

Dit zegt de Heer onze God: ik zal Uw land maken tot een woestenij, en de gehele aarde zal zich verheugen...... En gij zult weten dat ik de Heer ben."

Thans zijn wij drie jaar verder, en ons vertrouwen op God is niet beschaamd geworden.

Ezechiëls profetie is in de meest letterlijke zin vervuld geworden. In het land van onzen vijand zijn thans dorpen en steden, waar nauwelijks één steen op de andere gebleven is. Bij dag en bij nacht worden zijn fabrieken opgeblazen, zijn vliegvelden verwoest en zijn steden platgebrand. En — om weer te spreken met de woorden van den profeet — de gehele aarde verheugt zich. Mogen ook wij ons verheugen? Ongetwijfeld! Onze vreugde mag natuurlijk niet voortkomen uit gevoelens van wraak, want wij willen volgelingen van Christus zijn, maar wij **mogen** deze gruwelijke verwoesting wel beschouwen als een rechtvaardige straf en we **moeten** ze beschouwen als een bittere noodzaak — de noodzakelijke voorbereidingen voor de grootste gebeurtenis van de 20e eeuw.

Jarenlang, mijne broeders, konden wij alleen hopen en bidden. Nu kunnen we met rechtmatig vertrouwen de toekomst tegemoet zien, maar **gebed** blijft evenzeer een eis. Vertrouwen is geen overmoed. Vergeet nooit, dat overmoed vaak droevig beschaamd kan worden, want waar is het schriftwoord: „Als de Heer het huis niet bouwt, dan zwoegen de arbeiders te vergeefs."

Gelooft me, we hebben ook thans God nog nodig. Thans, meer dan ooit, moeten wij bidden, dat de invasie, waarop wij wachten, waar we allen naar reikhalzen, volledig moge **slagen,** en **ook** dat de strijd **kort** moge zijn.

Ontveinzen wij het ons niet: onze vijand is nog sterk en het zal stromen bloeds kosten, voor dat hij verpletterd is. Wij hunkeren naar de invasie, maar **waar** zal zij plaats hebben? Die vraag doet ons sidderen, want niet ten onrechte denken we aan ons eigen vaderland. En angstig vragen we ons af, welke een zee van ellende de komende strijd zal brengen over de lage landen aan de zee, die ons toch zo innig dierbaar zijn. Onze polders worden alreeds onder water gezet, onze steden ontruimd en wanneer de schok komt, dan wordt ons land wellicht de kampplaats van twee reuzen, die met hun geweldige voeten onze steden, dorpen en landbouwen tot gruis zullen trappen. De grond van Nederland zal gedrenkt worden met bloed, bloed van vijanden, bloed van broeders, bloed misschien van de vrouwen en kinderen van ons volk, — bloed, dat bijna zwart zal lijken, want de wolkenluchten boven ons land zijn zwaar en donker.

Op de film hebben wij de verwoesting van Rusland gezien en — maar neen, wij willen hier niet langer bij stilstaan. Verre zij het van mij, ook maar één ogenblik gevoelens van wijfeling of kleinmoedigheid te willen opwekken, wij zijn er ten volle van overtuigd dat wat thans te gebeuren staat, moet gebeuren. Maar die overtuiging mag ons geenszins de ogen doen **sluiten voor de naakte werkelijkheid. Wij weten dat de invasie — hoe gruwelijk zij ook moge zijn — noodzakelijk is,** droevige noodzaak tot het bereiken van het doel waarvoor wij nu vier jaar lang gewerkt, gestreden en gebeden hebben: de bevrijding van ons vaderland. Wij weten ook, dat onze broeders daarginds in het bezette vaderland de komende invasie met vreugde zullen begroeten.

Maar wij mogen er ook zeker van zijn, dat zij zich volkomen bewust zijn van de werkelijkheid, van de gruwelijke ellende welke hen te wachten staat. De meesten van hen zullen weerloos zijn en in hun machteloosheid zullen zij opzien tot de enige macht, die hen redden kan: God.

Inderdaad, mijn broeders, daar is slechts één die hen beschermen kan.

En zij zullen met recht van ons verwachten, dat wij hen in het uur van hun beproeving niet vergeten. De gang der gebeurtenissen kunnen wij niet veranderen, zult gij zeggen.

Toch wel! Als Christenen geloven we in de macht van het gebed. En het minste dat wij, die hier in veiligheid leven, kunnen doen voor onze landgenoten, is met hen te bidden, dat de Almachtige hen moge behouden en de dagen van hun lijden moge bekorten.

Daar is een tekst in het evangelie, die wij zeer wel op de dreigende toekomst van ons land mogen toepassen.

„In die dagen — zeggen Mathaeus (24, 21) en Marcus (13, 20) — zal er zulk een nameloos leed en ellende heersen, als er van het begin der schepping niet geweest is. En indien de Heer deze dagen niet bekortte, zou geen mens gered worden. Maar om wille van de uitverkorenen, de goede mensen, zal God deze dagen bekorten".

In ons land, mijne broeders, zijn vele mensen. Indien ons volk ons dierbaar is, laten wij dan doen het enige, dat wij voor het ogenblik voor hen kunnen doen, en bidden wij den almachtigen God, dat Hij de tijd van lijden kort moge maken en het uur van bevrijding moge verhaasten. — Zo zij het.

BUITENLAND.

DE HOOFDFACTOREN.

Kapitein Oliver Lyttleton, de Britse Minister van Oorlogsproductie, zeide, dat de Noordamerikaanse en Britse wederzijdse leenpacht programma's de voornaamste factoren zijn, die de invasie mogelijk gemaakt hebben (Londen, (AP) 20.6).

JOHANNES GEËVACUEERD.

Het Finse Hoofdcommando gaf een „zeer krachtige vijandelijke druk" toe langs de kustweg, waardoor de Finnen gedwongen werden Johannes te ontruimen op ongeveer 16 kilometer ten Zuiden van Viipuri. Twee andere steden ten Zuid-Oosten van Viipuri, Kaijala en Muolaanjarvi, werden eveneens door het Rode leger genomen. Er zijn zelfs onbevestigde berichten, dat de Finnen Viipuri ontruimd hebben (Stockholm, (AP) 20.6).

PERUGIA GENOMEN.

De Geallieerden maakten bekend, dat het achtste leger de laatste nazie-verdedigers verdreven heeft uit het verkeerscentrum Perugia op 135 kilometer ten Noorden van Rome. De Geallieerde opmars is nog gaande, hoewel de Duitsers elementen van zeven divisies geworpen hebben tegen de rechterflank van het vijfde leger in een poging de voortgang te vertragen. Het vijfde leger trok door een nieuwe reeks dorpen en maakte — wat het Hoofdkwartier noemde — „tactische winsten". Men maakte bekend, dat het vijfde leger gevangenen nam van de 19e Luftwaffe-divisie, welke België verliet op 10 Juni, vier dagen nadat de invasie van Frankrijk begon. Deze tweede Duitse divisie werd van het Westfront gehaald sedert de opzienbarende Geallieerde opmars in Italië begon. De 20e divisie van de Luftwaffe kwam reeds eerder uit Denemarken. De Geallieerde luchtmacht voerde 750 enkelvluchten uit in aanvallen op vijandelijke verkeersdoelen en havens (Rome, (AP) 21.6). Laatste nieuws.

NIEUWE ONDER-SECRETARIS VAN MARINE.

President Roosevelt heeft Ralph Bard, tot nu toe Assistent Secretaris van Marine, benoemd tot Onder-Secretaris (Washington.

ERKENNING BOLIVIAANSE REGERING VOORZIEN.

In Washington wordt vernomen, dat de Verenigde Staten en de andere Amerikaanse Republieken de nieuwe regering van Bolivia zullen erkennen vóór de verkiezingen op 2 Juli aanstaande. De beslissing werd genomen omdat de Noordamerikaanse regering gelooft, dat President Gualberto Villarroel zijn revolutionaire regering heeft gezuiverd van de pro-nazie elementen, die hem zes maanden geleden aan de macht hielpen. Een der meest belangrijke factoren in de ogen der diplomaten was de uitzetting van meer dan vijftig agenten of onderdanen van de as door Bolivia. Deze werden naar de Verenigde Staten gezonden voor interne ring. Men verwacht, dat alle Amerikaanse landen met uitzondering van Argentinië dat Bolivia reeds erkend heeft, tegelijk de regering van Villarroel zullen erkennen (Washington, (AP) 19.6).

NOODLANDING IN ZWEDEN.

16 Noordamerikaanse zware bommenwerpres zijn heden vóór het middaguur geland op het vliegveld Bulltofa van Malmo; dit is het grootste aantal Noordamerikaanse bommenwerpers dat ooit in Zweden landde op één dag.

Een toestel stortte neer; 6 leden van de bemanning werden gedood en 4 ontsnapten. (Stockholm, (AP) 20.6).

DE DUITSE ONTREDDERING.

Goebbels, die berucht is geworden als leider van de nazie-propaganda, is door Hitler aangesteld geworden als „stadspresident" van Berlijn.

Goebbels, die een Rijnlander is, heeft destijds de naziepropaganda te Berlijn ingericht, toen Hitler het gezag nog niet veroverd had. Van alle nazie-leiders is hij blijkbaar de enige wiens gezag bij de spotlustige Berlijners het minst aangetast is geworden.

Verschillende malen in deze oorlog, toen het voor de Wehrmacht zeer slecht ging, heeft Goebbels alleen de moed gehad zich tot het volk te richten. Op behendige wijze begon hij telkens de vele klachten te herhalen die men zowat overal op straat kon vernemen en steeds eindigde hij zijn artikelen of toespraken met de indruk te wekken alsof de nazie-leiders wel degelijk op de hoogte waren van de tegenslagen en tekortkomingen, maar niettemin zeker bleven van de eindoverwinning, aldus onafhankelijk België.

De aanstelling van Goebbels te Berlijn, waar hij thans over onbeperkte macht beschikt, wijst erop, dat de toestand in de hoofdstad van het Rijk, **buitengewoon** critiek is geworden. De Geallieerde bombardementen hebben daartoe ruimschoots bijgedragen, terwijl ook de tegenslagen in Rusland aan vele Duitsers de laatste moed schijnen ontnomen te hebben.

Grote veranderingen.

Terwijl de oorlog zijn beslissing tegemoet gaat, bespeurt men grote veranderingen in Duitsland.

De gematigde elementen, die steeds een vrede door vergelijk gewenst hebben, zijn uit het openbaar leven verdwenen. Blijkbaar verwachten zij een nabije instorting van het nazieregiem en hopen alsdan aan het bewind te kunnen komen. Men heeft hetzelfde vastgesteld in Italië, waar Grandi getracht heeft een rol te spelen na de val van Mussolini, maar zijn berekeningen vielen verkeerd uit en hij leidt thans een zeer afgezonderd bestaan in ballingschap, in Portugal.

Ook voortvarende nazie-leiders, zoals maarschalk Goering en zekere nazie-generaals, verschijnen niet meer vóór het voetlicht. Naast Hitler, die meestal in het hoofdkwartier van de Reichsweir vertoeft, gaat de leiding voornamelijk uit van Himmler en Goebbels.

Bij de quislings, in de bezette gebieden, verloopt het op dezelfde wijze als in 1918, toen de Duitse nederlaag in aantocht was.

Zekere verraders hebben zich, op min of meer behendige wijze, teruggetrokken. Andere harddravers zijn ineens zeer gematigd geworden.

In November 1918, op de vooravond van de intocht der Belgische troepen te Brussel, poogden zekere Duitsgezinde bladen hun bestaan te verlengen door plots blijk te geven van grote vaderlandsliefde. Zij verschenen met grote titels, om de bevrijding van het land te begroeten en sommigen vielen onverwachts hun activistische bondgenoten aan, in de hoop dat de volkswoede zich uitsluitend tegen deze laatste zou keren. De Belgische bevolking liet zich echter niet beetnemen, en het is te hopen, dat de onze dat straks evenmin zal doen.

Laatste Nieuws.

— **Uit Rome** wordt gemeld, dat Geallieerde vliegtuigen een vijandelijk vliegdekschip van 20.000 ton — het vroegere Italiaanse vliegdekschip „Regola" — in de haven van Genua getroffen hebben. Er werden vijf voltreffers geplaatst.

— **Volgens** de Britse radio zijn de Russen al 5 kilometer voorbij Viipuri.

— **Meer dan** duizend Noordamerikaanse Vliegende Forten en Liberators hebben hedenmorgen Berlijn en voorsteden gebombardeerd en de Duitse radio gaf te kennen, dat ten minste sommige der vliegtuigen verder vlogen naar het Oosten — mogelijk naar Rusland. De radio van Berlijn noemde het bombardement een „terreur-aanval". Uit Londen wordt gemeld, dat ook de militaire installaties in het gebied van het Pas de Calais opnieuw werden aangevallen.

— **Wes Gallagher seint, dat de val van Cherbourg heden nog een quaestie van uren schijnt.**

— **Moskou** meldt, dat Viipuri verlaten, doch intact gevonden werd.

— **Volgens** de radio van het Vaticaan heeft Zijne Heiligheid de Paus Dinsdag 4000 soldaten van het Britse achtste leger in audiëntie ontvangen.

— **De Noorse** regering heeft De Gaulle's comité erkend als „het lichaam, dat bevoegd is de Franse oorlogsinspanning te leiden binnen het kader van de Inter-Geallieerde samenwerking en ook alle Franse belangen te behartigen en te beschermen."

— **De Japanse radio meldt, dat „een felle zeeslag" in het centrale deel van de Stille Oceaan ter hoogte van de Marianen woedt. Volgens de Britse radio zou een Japanse zegsman hebben gezegd dat deze slag een verreikende invloed zal hebben op de oorlogtoestand in de Stille Oceaan.**

CURAÇAOSE SPREEKWOORDEN

25 — De vreugde van de heer is droefheid van den dienstknecht.

24 — Van ondankbaren is de hel vol.

26 — De koe gaat niet slechts één keer naar de put om te drinken.

27 — Als je huis ongeveegd is komen juist mensen, die je niet verwachtte.

28 — Weldaden worden slecht betaald.

29 — Er moeten domme mensen zijn, anders hebben de wijzen geen leven.

30 — Als je de mand opheft, lopen alle kuikens weg.

STEMMEN UIT BEZET NEDERLAND VII

Christendom en Maatschappij.

Van het sluikblad „Vrij Nederland" is in September 1943 een tweede extra-nummer uitgekomen. Dit extra-nummer bevat stemmen uit bezet Nederland over na-oorlogse vraagstukken en de kennisneming van de inhoud is dus van groot belang, ook in Curaçao. Voor alle duidelijkheid zij nog gewezen op het feit, dat in de redactie van dit sluikblad sedert September 1942 geen Gereformeerden (anti-revolutionnairen) en Katholieken meer zitten (Amigoe 2 Juni 1944, blz. 4, kolom 3).

Het eerste extra-nummer waarin vraagstukken als kerk, politieke partij, regering, Duitsland, democratie e.d. besproken werden, is door Dagblad Amigoe di Curaçao op 20 November 1943 — 12 Januari 1944 herdrukt. Thans ontvingen wij het tweede extra-nummer — 4e jaargang no. 3 — en vangen bij deze aan de uit bezet Nederland overgekomen stukken te herdrukken. Al lereerst publiceert het sluikblad een „ter begeleiding", dat als volgt luidt:

De redactie van Vrij Nederland is verheugd den lezers dit tweede extra nummer te kunnen aanbieden. Wij hopen, dat het met evenveel belangstelling ontvangen en gelezen zal worden als het eerste nummer. De behandelde stof is uitgebreider en wij kozen ditmaal de brochurevorm om het van onze gewone editie afwijkende karakter des te duidelijker te doen uitkomen.

Dit betekent allereerst, dat het veel langer in circulatie behoort te blijven. Het veroudert voorlopig niet; ook na een maand, twee maanden en langer zijn de onderwerpen nog even actueel als thans, ja, zij zullen voortdurend aan actualiteit winnen.

De inhoud vraagt ook meer aandacht en studie dan een gewoon nummer. Het zal den lezers duidelijk worden, dat mensen uit zeer verschillend geestelijk milieu hebben medegewerkt. In welke opzichten de motivering ook moge verschillen, de beelden van de nieuwe maatschappij, die zij tezamen ontwerpen, stemmen wonderwel overeen. Het moge een belofte zijn voor de toekomst en een bewijs, dat bij een verschillende geestelijke signatuur, een goede samenwerking ten bate van de gemeenschap mogelijk is.

Tenslotte wijzen wij er nogmaals met nadruk op, dat wij in deze extra nummers geen program ontwikkelen. Wij willen onze lezers materiaal verschaffen om na te denken en een standpunt te bepalen. Wij richten ons daarbij niet tot de elite, tot „de geestelijke rijpe minderheid" van ons volk, maar tot allen, die kunnen (en willen) denken. De overtuiging dat deze mensen er zijn en dat er velen zijn, is één van de veronderstellingen der democratie. Wij beschouwen dit nummer als een voorbereiding tot onze gemeenschappelijke taak: als vrije burgers te staan in het vrije Koninkrijk der Nederlanden.

Moge het, midden in de druk en het oorlogsgewoel, daartoe nuttig zijn.

Wanneer de tekenen niet bedriegen schijnt de waardering van „het Christelijk karakter van onze samenleving" op de beurs van geestelijke waarden enkele punten gestegen te zijn. Onder de vigeur van het Germaanse Nazie-heidendom hebben velen weer allerlei Christelijke trekken in het aangezicht van Europa ontdekt en mensen van zeer verschillende politieke overtuigingen schijnen bereid tot het „Christelijk karakter" van de Nederlandse Staat op de een of andere wijze in het toekomstig politiek p... ... te leggen.

Wij moeten de betekenis van deze gang van zaken niet overschatten. Immers niemand zal durven beweren dat hiermee b.v. het feit van de ontkerstening teniet gedaan of zelfs maar gestuit of ingeperkt is. Anderzijds, deze herwaardering heeft b.v. de verhouding tussen Christendom en maatschappij weer in de sfeer van algemene belangstelling gebracht en de kerk kan niet anders dan zich hierover verheugen. Bovendien is dit verschijnsel tegenover het opdringende naziheidendom van de allergrootste betekenis. Wanneer wij dus voor de toekomst op grond hiervan veel goeds verwachten, zo moeten wij toch tegelijk nadrukkelijk waarschuwen, dat ten aanzien van de boodschap der Kerk, deze nieuwe waardering van het „Christelijk karakter van onze samenleving" één van de gevaarlijkste verzoekingen is, waaraan wij blootstaan.

Het probleem, dat wij hiermede aansnijden is zo omvangrijk en ingewikkeld, dat aan een volledige uiteenzetting binnen het bestek van dit artikel niet te denken valt. Wij volstaan nu met enkele uitroeptekens en waarschuwingsborden te plaatsen, die nl. zowel voor ons kerkelijk als voor maatschappelijk handelen van betekenis kunnen zijn.

Een rapport van de Wereldconferentie te Oxford merkt op: Elk volk tracht in feite zijn leven te regelen door vele tradities en vooroordelen, ongeschreven wetten en taboe's, d.w.z. door wat men „fatsoenlijk acht" en door „wat hoort en niet hoort".

In deze oorlogstijd nu zijn velen tot de ontdekking gekomen dat 1500 jaren Christendom hier niet spoorloos aan voorbij gegaan zijn en een zekere invloed op het ontstaan van deze tradities en ongeschreven wetten gehad hebben. De Unie stelde het nadrukkelijk in haar beginselverklaring vast en zelfs in S.D.A.P. kringen zoeken sommigen (Spectator, brochure „De Nieuwe koers") naar een formule dezer herontdekking op enigerlei wijze vast te leggen. Zo verklaart een politicus dat hij in deze oorlogstijd de Bijbel was gaan lezen, waarbij hij tot de verrassende ontdekking kwam, dat daarin de motieven van onze strijd tegen het Nat. Soc en b.v. ons pogen naar een sociale gerechtigheid en verheven bevestiging vinden.

Wij willen deze ontdekking gaarne als oorlogswinst boeken. En toch, wie in de Bijbel niet meer dan een bevestiging vindt van eigen menselijk pogen, leest wel zeer oppervlakkig. Hij moge tot de ontdekking komen dat de Bijbel voor alles een oordeel (en een vernietigend oordeel!) inhoudt over ons (ook ons edelste!) menselijk streven. Wanneer wij ons dan ook mede verheugen over deze nieuwe waardering van het Christendom, dan is het niet om de onverwachte hulde aan een miskend standpunt, nog minder omdat het de verwachting rechtvaardigt, van een Christelijke aera, waarin de kerk „de pas zal markeren" maar speciaal als een mogelijkheid om paradoxaal via de erkenning van het „Christelijk karakter" (dat kerkelijk gezien niets anders is dan de troebele neerslag in de geschiedens van ons geloof en ons ongeloof) te komen tot de veel diepere erkenning van het onchristelijk karakter van onze samenleving.

Speciaal ook in ons land was (en is?) de behoefte groot (en het heeft voor een belangrijk deel onze politieke discussies beheerst, d.w.z. afschuwelijk verward) onze filosofische stelsels, onze maatschappelijke zienswijze en een vrij willekeurige selectie feiten en toestanden, een sacraal karakter te geven door ze op een of andere wijze als „Christelijk" te klassificeren. De nieuwe waardering voor het christendom schijnt eveneens sterk in deze richting te wijzen en mogelijk verheugen vele Christenen zich daarover. De desillusie komt natuurlijk op het moment, waarop blijkt dat verschillende politieke theorieën een gelijke Christelijke pretentie hebben en dan begint het gebakkelei opnieuw. Geen politieke discussie, nog minder een kerkelijk gesprek, maar een maskerade waarin Christus beurtelings met een burgerlijk filosoof en een sociaal reformist verward wordt.

Dit is alleen te voorkomen door de pretentie uitsluitend alleen op te eisen (zoals de A R. deed) of het „Christelijke" zo vaag te nemen, dat elk er het zijne inleggen en uithalen kan (zoals b.v. de Unie deed).

Behoudens enkele detailveranderingen, wier belangrijkheid dan steeds sterk overdreven worden, maar die de structuur onveranderd laten, loopt het meestal uit op een verdediging van wat is „historisch gegroeid is" d.i. (omdat het zich er goeddeels mee identificeerde) op een zelfverdediging van het Christendom. Een reden waarom Kiekegaard reeds opmerkte „dat men van het Christendom zoiets lamlendigs heeft gemaakt, dat het niet veel schelt of men zou een advocaat in de arm moeten nemen om het van de ondergang te redden..."

De nieuwe waardering voor het Christendom in deze oorlog gegroeid, moge deze advocaat voorlopig onnodig maken, de kerk zal spoedig in een nieuw en gevaarlijker proces aangeklaagd worden, wanneer zij zich laat verleiden opnieuw als exponente of beschermster van een bepaald staatkundig streven op te treden.

In de plaats van deze vorm van Christelijk „idealisme" dient de Evangelische boodschap in haar profetische oorspronkelijkheid te worden hersteld.

Betekent dit dan, dat de kerk ten aanzien van politieke en sociale economische vraagstukken, niets van belang heeft te zeggen en ook niets zeggen kan zonder haar karakter te verloochenen? Zeker niet!

De kerk, die zichzelf verstaat, weet dat zij een boodschap heeft niet alleen voor het persoonlijke, maar ook voor het maatschappelijke en staatkundige leven.

Er komt heden (wij citeren weer de wereld conflict der kerken van Oxford) een dringende roep tot de kerk om weer nauwere betrekkingen aan te knopen met het dagelijks leven van het volk, in het midden waarvan zij geroepen is haar werk te doen..." Dit is in deze oorlogsdagen in ons land zeker gebeurd. Maar, wat was het daarbij, dat velen opnieuw opmerkzaam maakte op de kerk? Toch zeker niet het een of ander program van beginselen, maar de onverwacht profetische kracht van het kerkelijk getuigenis! Toen de kerk haar mening uitsprak over toenemende rechteloosheid, de Jodenvervolging, de slavenjacht, het opdringen van een vreemde heidense wereldbeschouwing, de sterilisatie enz. dacht zij er niet aan om aan politiek te doen. Volkomen in beslag genomen door haar eigen profetische en priesterlijke taak, bleek zij niettemin een politieke factor van de grootste betekenis te zijn (vraag het maar aan onze vijanden) echter... op haar eigen wijze.

Het Christendom is geen macht, waarover wij vrij te beschikken hebben en waarvan gezegd kan worden dat de mensen zo dom zijn geweest om er geen of verkeerd gebruik van te maken. Het geloof kan nooit als basis dienen voor een z.g. Christelijke orde en wanneer het toch gebeurt is die basis altijd iets anders dan het geloof. Het Christendom bezit geen sociaal-politiek systeem en geen sociale-economische theorie. Het is nodig, deze dingen juist in Nederland, duidelijk te zeggen, maar... daarmee is de Kerk en het Christendom als politieke factor niet uit het volksleven gebannen. Integendeel! En de geschiedenis van deze oorlogsjaren bewijst dit. De kerk heeft een boodschap waarnaar het persoonlijke zowel als het maatschappelijke en politieke leven geoordeeld moeten worden, zij weet van grenzen die niet overschreden mogen worden, zij is de onverzoenlijke vijandin van alle totalitaire aanspraken en van ieder en alles die de mens in zijn onvergangbaar persoonlijk wezen aantast, zijn vrijheid steelt, tot „ding" verlaagt, of hem uitsluitend als „volks- of klassegenoot" ziet wil.

Toegegeven dat de kerk in dit alles voornamelijk als „grenswacht" fungeert en een negatieve functie heeft (die echter, onze tijd bewijst het, grote positieve invloed heeft.)

Hiermee kan het Christendom niet volstaan. Inderdaad!

Positief heeft zij de opdracht gerechtigheid te betrachten en „naaste" te zijn, d.w.z. diegene, die barmhartigheid oefent. Wie dit „schraal" vindt, vergist zich! „Het oefenen van barmhartigheid," (zegt Denis de Rougemont) „is de meest revolutionnaire daad, die er ooit in de wereld verschenen is". Dit betekent in maatschappelijke zin dan dat „Jezus Christus de kerk de weg opgestuurd heeft, waarlangs zij mensen vindt" dit in handen van moordenaars gevallen zijn".

Zij, (de Kerk) heeft te beslissen of ze op die weg als de priester en de leviet voorbijgaan wil of als de barmhartige Samaritaan stilhouden en helpen. Natuurlijk betekent dat meer dan philantropie en weldadigheid, die zich immers vrijwel geheel op het individu richten. Het is betrokken op de gehele diepte en breedte van het maatschappelijk leven en op allerlei verhoudingen en levens verbanden, waarin de mens zijn leven kan leiden, maar ook ten dood verdrukt, ontrecht en gemarteld kan worden. Op deze wijze b.v. heeft zij regelrecht met loonpolitiek, volkshuisvesting, bedrijfsmedezeggenschap en eigendomsverhoudingen, ja, de gehele sociale en economische structuur te maken. Niet om daarin theorieën te verkondigen, stelsels te fabriceren enz., maar om te toetsen, te oordelen, en om in naam der gerechtigheid en barmhartigheid het altijd en overal op te nemen voor de verdrukte.

Tegenover een werkelijkheid waarin de gerechtigheid tekort komt, wordt de kerk onverbiddelijk te wapen geroepen. Men onderschatte de betekenis van deze houding niet. De consequenties ervan reiken verder dan op het eerste gezicht te vermoeden valt. Alleen al door vol te houden b.v. dat het economisch handelen als ieder ander levensterrein onder het oordeel van Christus staat, verricht de kerk ten aanzien van de opvattingen der vorige eeuw (die vandaag nog lang niet dood zijn) een revolutionnaire daad, waardoor de homo economicus meteen de nekslag krijgt en waardoor tevens principieel voor een andere maatschappij gekozen wordt (ook al geeft de kerk er geen bouwplan bij).

Betekent dit dat de kerk dan toch weer aan politiek gaat doen? Geenszins. Want (wij citeren nogmaals Denis de Rougemont) politiek is een zaak van stelsels, maar het zal steeds de plicht van den Christen zijn onmiddellijk datgene te willen wat het rechtvaardigst is. En de keuze is het kenmerk van het geloof en niet van het stelsel.

Dat de Christen hiermee voor een opdracht staat, die van ons uit gezien onmogelijk is, wie zal het beter weten dan hijzelf? Uit deze verlegenheid redt hem echter niet de vlucht in één of andere maatschappijleer, maar hetzelfde geloof dat hem tot de keuze dreef. „Wie gelooft", heeft iemand gezegd, „wordt door het niet-slagen niet gebroken, omdat hij weet, dat in Gods hand de wereld veilig is". Omdat hij weet van de humor Gods kan hij glimlachen om de „gebrekkige inrichting der wereld" (v. Kleist). Wij zouden er willen bijvoegen, ja... nadat hij geleerd heeft erom te schreien.

Wie na hetgeen tot nu toe gezegd werd, met duizend vragen blijft zitten, verkeert precies in de situatie, waarin wij hem voor het ogenblik willen laten.

Al te lang hebben wij het vragen op dit punt verleerd en de voorordelen van ons milieu en van „het Christelijk volksdeel" als geboden Gods voor het maatschappelijk leven beschouwd.

Speciaal onze Christelijke lezers verzoeken wij dat ook, hetgeen hier in dit extra nummer betoogd wordt te lezen met de openheid, die de schone vrucht is van het feit, dat wij weer geleerd hebben te vragen.

De drang naar vernieuwing, die, hoewel hoogmoed en ongegrond optimisme daarin ook mogen meespelen, toch een drang is naar gerechtigheid, is niet vanzelf in het volk van deze lage landen ontstaan, maar mede onder invloed van de Christelijke prediking.

Den Nederlandsen Christenen wordt daarmee de vraag voorgelegd of ze de gevolgen van deze prediking mede willen aanvaarden of terugschrikken voor de consequenties. Op deze wijze begrepen wordt de nieuwe waardering voor het Christendom waarover wij in het begin spraken een opdracht.

Uit V. N. van 18 Maart 1942.

„Wie kan beter voor de vrijheid werken dan zij, die de slavernij gekend hebben? Wie hunkert meer naar gerechtigheid dan zij, die terreur en onrecht hebben zien zegevieren?

Dij hebben jaren verspeeld, wij hebben een eeuw te winnen.

Gerechtigheid verhoogt een volk. De Bijbel.

WIJ ONTVINGEN

Dutch Emigration to North America 1624-1860, a short history by **Bertus Harry Wabeke**, uitgegeven door het Nederlandse Inlichtingen Kantoor te New York 20, N.Y., 160 blz.

Van de dingen die het Nederlandse Inlichtingen Kantoor doet zijn er vele over welker nut nog gediscussieerd zou kunnen worden. Maar de reeks „Booklets" die het in de handel brengt en waarvan dit no. 10 is, is boven een discussie over het nut verheven. Weliswaar valt het een boek gelukkiger uit dan het andere en heeft men vaak de indruk, dat te snel gewerkt werd, maar over het algemeen zijn het aardige boekjes. Dit laatste behoort daar ook zeer zeker toe en Bertus H. Wabeke, die in 1914 in Zuid-Afrika werd geboren, maar thans Noordamerikaans onderdaan — 'burger' heet, dit in een land waar het volk souverein is en dus geen onderdanen bestaan — is iemand die zich met het élan der jeugd is gaan interesseren voor het volk, tot welks vorming zijn voorvaderen die toen nog niet in Zuid-Afrika woonden, mogelijk ook het een en ander hebben bijgedragen.

Drs. Wabeke heeft in Leiden gestudeerd en deed zijn doctoraal in de geschiedenis, toen hij in April 1940 naar de Verenigde Staten ging, juist op tijd om de oorlog te ontlopen. Hij heeft in verschillende boekerijen, o.a. in de Koninklijke te Den Haag zijn materiaal verzameld en dit thans uitgegeven. Wij hebben de indruk, dat dit boekje de interesse zal hebben van Noordamerikanen en Nederlanders, vooral omdat het een van de weinige toegankelijke boeken is op dit terrein.

Zoals men weet onderscheidt men in de uitwijking van Nederland naar Noord-Amerika twee perioden. De eerste van 1624 de stichting van Nieuw-Amsterdam of het latere New York tot in de loop der 18e eeuw, het tijdvak der eigenlijke kolonisten, de kuitbroeken of knickerbockers, die in totaal een 6000 man telden. De tweede periode is die van de 19e eeuw en het is vooral deze tweede uitwijkingsperiode, die Wabeke's uitvoerige aandacht heeft. Twee factoren stimuleerden tot de uitwijking (blz. 95), de goede naam van de Verenigde Staten en de goedkope vervoermiddelen (30 gld. in de tijd van de Westindische Compagnie en in de 19e eeuw 35 gld. passage benevens 25 gld. kost van Rotterdam naar New York!). Economische veeleer dan godsdienstige motieven noopten tot uitwijking; de godsdienstige zijde der uitwijking wordt meestal te veel op de voorgrond geschoven. De tijd na de terugkeer van den overigens groten Willem I was een tijd van slapte en energieloosheid en de Nederlandse regering verstond de tekenen van de nieuwe tijd maar heel matig. Uit Gelderland en Zeeland leverden de meeste uitwijkelingen op. Wie de rapporten doorziet waarin de uitwijkelingen de redenen van hun vertrek opgeven ziet dat de godsdienst maar zelden wordt opgegeven. Wabeke wijst er op, dat wel een hecht godsdienstig besef nodig was om de beproevingen van reis en eerste tijd te kunnen doorstaan. Daarom komen de meeste uitwijkelingen voort uit de stevig gereformeerde en katholieke milieus. In dit verband en vooral voor Curaçao is het aardig, hoe Wabeke een Dominicaan, Pater Theodoor van den Broek O.P. uit Amsterdam noemt die in 1847 mede uitweek om in Oost-Wisconsin onder de Indianen te prediken.

Curaçao zelf ontgaat aan Wabeke's aandacht, hoewel Suriname enkele malen genoemd wordt. Toch zouden wij Curaçao betreft enkele aanvullingen mogelijk zijn.

...nlangs gaf iemand ons een aflevering in handen van het tijdschrift „St. Bavo" waarin de geschiedenis verhaald stond van een zekeren Roosevelt, lid van de raad van de stad Haarlem, die tijdens het beroemde beleg van Haarlem door het opgezweepte volk in waanzin gemarteld werd. Zijn houding was zo groot, dat het volk er zelf van onder de indruk kwam, zijn liefde voor de oude kerk zo sterk, dat hij de kracht had om er voor te sterven. Gaarne hadden we geweten of deze edele figuur een voorvader is van den tegenwoordigen president van de Verenigde Staten.

Een andere figuur, die door de heer Wabeke besproken wordt nl., Pater Theodoor J. van den Broek O.P., Nederlands Dominicaan, uit Amsterdam, die in 1847 naar Wisconsin trok, laat zich uit de litteratuur van de Dominicanen Orde verder belichten.

De Nederlandse Provincie van de Paters Dominicanen blijkt rondom de dertiger jaren van de vorige eeuw reeds het plan gehad te hebben om een missie te stichten in Noord-Amerika.

Een zekere Pater Raymaker O.P. was als missionaris in Noord-Amerika werkzaam, geweest, doch had voor redenen van gezondheid naar het vaderland moeten terugkeren. Hij bewerkte, dat in het jaar 1832 Pater van den Broek, pastoor te Alkmaar en Pater van de Weyer, pastoor te Tiel, naar Noord-Amerika gestuurd werden, om daar te werken bij Mgr. Fenwick, den eersten bisschop van Cincinnati.

Uit de briefwisseling blijkt, dat de Nederlandse Paters Dominicanen zelfs een apart klooster wilden stichten om Paters op te leiden voor de missie onder de Indianen en de verlaten katholieken.

Dit plan is echter nooit uitgevoerd en ook schijnen er niet meer Paters naar Noord-Amerika te zijn uitgezonden. Uit het boek van Drs. Wabeke blijkt, dat deze Pater van den Broek een verdiende geest was. Zijn uitwijking naar Noord-Amerika met drie schepen vol Nederlandse Kolonisten zal zeker door zijn overste bemoedigd zijn. Ook kan men een band vinden tussen Otrabanda en .... Pittsburg!

De Nederlander Theodorus Brouwer, O.F.M., pastoor van de St. Anna-Parochie te Otrabanda, Curaçao vertrok in het jaar 1787 naar Pennsylvanië waar hij in het jaar 1789 een kerk stichtte te Sportman's Hall en legde aldus de grondslagen van het bisdom Pittsburg. Deze pastoor van Otrabanda ligt daar nu begraven in de abdij van de Paters Benedictijnen.

In een toekomstige uitgave zal een naam-register niet mogen ontbreken. Een laatste opmerking: Suriname heeft al een boek in deze serie, zodat, wij ons natuurlijk afvragen, wanneer Curaçao aan de beurt komt.

Naar wij vernemen heeft de Gouvernementspersdienst een aantal dezer boekjes ter verspreiding aangevraagd en wij hopen, dat ze spoedig zullen komen. Velen hier zullen er zich voor interesseren.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

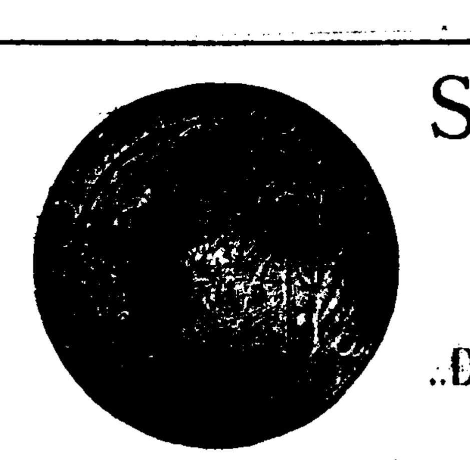
Beleefd verzoek ik u om opneming van het navolgende ingezonden stuk.

De 1e machinist van het s.s. „Maximina" heeft in zijn ingezonden stukje „Rekenvraagstuk" in Dagblad Amigoe di Curaçao van 19 Juni aangetoond een formidabel rekenaar te zijn. Hij wist zowaar op een kwart dag nauwkeurig het aantal zeedagen te berekenen dat Mr. Ms. „van Kinsbergen" in een tijdsperiode van twee jaren gemaakt zou hebben. Ook berekende hij de afstand Liverpool-New-York „en dan ook nog terug" als zijnde 60 duizend mijl. Dat deze 1e machinist daarbij slechts 54 duizend mijl mis is, mag hem evenwel niet deren. Kaartpassen is ook niet allemans werk en wie hij het rekenen op een nul meer of minder ziet is een kniesoor. Waar de 1e machinist van het s.s. „Maximina" op doelt is de waarperiode van Hr. Ms. „van Kinsbergen" van 10 Mei 1940 tot Juli 1941 (13 maanden en niet twee jaar) waarbij 60 duizend mijl werd gestoomd en 60 duizend ton vijandelijke scheepsruimte werd vernietigd of buitgemaakt. (de „ton per mijl" tocht). Patrouillerende werd daarbij vaak weken lang een zeer geringe vaart gemaakt.

Dit ter overdenking „voor hen die experts zijn op het gebied van schepen", en die wel de klok hebben horen luiden, maar niet weten waar de klepel hangt.

Ik raad den 1en machinist van het s.s. „Maximina" aan, om zich van de feiten op de hoogte te stellen voordat hij rekenvraagstukjes gaat trachten op te lossen.

F. Steinmetz,
Luit. ter Zee der 2e klasse.

Sport - Rubriek.

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond"

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zondag, 18 Juni 1944:

Promotie- en degradatie-wedstrijden.

D.T.S. 1 — Transvaal 1 1—2.

Competitie Reserve A-klasse.

S.U.B.T. 2 — Jong Holland 2 1—1.

WEDSTRIJD PROGRAMMA STADION

PROMOTIE EN DEGRADATIEWEDSTRIJDEN.

Zondag, 25 Juni 1944: Transvaal 1 — D.T.S. 1 (Zonruiter)

WEDSTRIJDEN TEGEN R.C.A. (RACING CLUB ARUBA).

Zaterdag, 1 Juli 1944: R.C.A. — S.U.B.T.
Zondag, 2 Juli 1944: R.C.A. — Jong Holland

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE LEDENVERGADERING.

De Jaarlijksche Algemeene Ledenvergadering zal worden gehouden op Donderdag, 6 Juli 1944, des avonds om 8 uur in het gebouw van de Curaçaosche Sportclub, Scharloo.

AGENDA:

1. Opening.
2. Notulen Buitengewone Algemeene Ledenvergadering van 26 Mei 1944.
3. Verslag van het Bondsbestuur over het afgeloopen jaar.
4. Rekening en verantwoording over het gevoerde beheer der geldmiddelen.
5. Verslag van de Financieele Commissie.
6. Bestuursverkiezing.
7. Benoeming Financieele Commissie.
8. Benoeming Commissie van Beroep.
9. Reglementswijziging.
10. Rondvraag.

Candidaatstellingen voor het Bondsbestuur en alle Commissies moeten bij den 1sten Secretaris zijn ingediend uiterlijk den 29sten Juni 1944.

Het Bondsbestuur treedt in zijn geheel af. Alle leden stellen zich onmiddellijk herkiesbaar.

Den aangesloten vereenigingen wordt dringend verzocht voor de Commissies meer candidaten te stellen dan het aantal te vervullen plaatsen groot is.

INSCHRIJVINGEN.

E. E. Elodie en C. A. Bilioso als gewone leden bij D.T.S.
E. Hartingh, H. Bakker, H. Dalnoot en A. de Koop als gewone leden bij Transvaal.

HET BESTUUR.